

було виконано, перекладачеві необхідно знати особливості перекладу певного типу тексту та способи здійснення адекватного перекладу, щоб досягти бажаного прагматичного впливу. Особливість імен і назв, на відміну від багатьох запозичених іноземних слів, полягає в тому, що при передачі їх на іншу мову вони в основному зберігають свій первісний звуковий образ.

Вважаємо, що одна з найважливіших завдань перекладу казки з української на англійську мову – це збереження неповторної мелодики, образності, поетичності мови. Граматичні правила англійської та української мов дуже різняться, тому перекладачеві для вирішення цього завдання потрібно будувати текст казки за аналогією з піснею. У пісенному тексті допустимі деякі відступи від правил побудови пропозиції, повтори, велика кількість епітетів. Це може дати відчуття англійськомовному читачеві особливість українського фольклору.

Список використаних джерел

1. Латишев Л. К. Переклад, теорія та практика викладання. Academia, 2007. 38 с.
2. Комісаров В. Н. Теорія перекладу, лінгвістичні основи. ЧеРо. 2000. 112 с.

Марія Сич

ЛІНГВОСТИЛІСТИЧНІ ЗАСАДИ НАВЧАННЯ УСНОГО Й ПИСЕМНОГО МОВЛЕННЯ

Результати низки наукових досліджень, що стосуються усного та писемного мовлення у вітчизняному мовознавстві, цикл ґрунтовних досліджень усного мовлення, розмежування стилів усного й писемного мовлення та опис лінгвостилістичних особливостей обох форм створюють умови для перегляду науково-методичних засад у навчанні молодших школярів усного й писемного способів викладу своїх думок.

Для побудови методичної системи навчання рідної мови важливим є розуміння суті основних завдань і категорій функціональної стилістики, їхнього взаємозв'язку з функціональними аспектами мови та мовлення, з'ясування закономірностей використання стилістичних ресурсів мови в різноманітних комунікативних актах [1, с. 236].

У загальному розумінні стилістику визначають як лінгвістичну науку про засоби мовленнєвої виразності й закономірності функціонування мови, зумовлені найбільш доцільним використанням мовних одиниць залежно від змісту висловлювання, мети, ситуації та сфери спілкування.

Предметом дослідження стилістики є виражальні можливості різних

мовних одиниць, їхнє стилістичне значення й забарвлення та правила використання в різних сферах і ситуаціях спілкування. Лінгвістичну науку, яка вивчає закономірності функціонування мови в різних сферах спілкування, називають функціональною стилістикою. Предметом вивчення цієї галузі лінгвістики є функціональні стилі [2, с. 156].

Визначимо наукові засади розвитку уявлень молодших школярів про ці функціональні стилі.

Науковий стиль обслуговує одну з важливих сфер людської діяльності і суспільної свідомості – сферу науки, а також пов'язану з нею сферу навчання та освіти. Основна функція наукового стилю – не тільки передавати логічну інформацію, а й доводити її істотність, новизну, цінність. Функції доказовості й активізації логічного мислення слухача (читача) проявляються через специфічне використання мовних засобів.

Основною формою наукового стилю є писемна, а усна – вторинна, що спирається, як правило, на заздалегідь написане. Особливості інтонаційного оформлення наукових текстів зумовлені їхніми екстралінгвістичними стильоутворюючими факторами: усним науковим текстам властиві помірний темп, спокійний тон, відсутність емоційно-експресивного забарвлення, виділення важливої для адресата інформації більшою силою голосу й дещо повільним темпом.

Тому збагачення лексичного запасу різноманітною науковою термінологією, типовими синтаксичними конструкціями, характерними для наукового стилю інтонаційними малюнками мовленнєвих одиниць, практичне засвоєння основних законів продукування наукових текстів уже в ранньому шкільному віці позитивно вплинуть на формування особистості.

Офіційно-діловий стиль обслуговує адміністративно-господарську діяльність, законодавство й сфери, пов'язані з діловодством, звітністю. У практиці початкового навчання – це різноманітні правила, що регламентують поведінку школяра у стосунках з дорослими, зокрема вчителем, із навколишнім середовищем; тексти інструкцій про виготовлення виробів на уроках праці, правила спостереження за природними явищами тощо.

Основна функція офіційно-ділового стилю – повідомлення, що виражається в усній чи писемній формі.

Пропедевтичне ознайомлення учнів початкових класів із текстами ділового стилю, навчання їх створювати елементарні висловлювання, додержуючи основних вимог щодо використання мовностилістичних засобів, має посісти одне із провідних місць у роботі з функціональною стилістикою в цій ланці мовної освіти. Абсолютно очевидно, що на сучасному етапі розвитку суспільства попит на вміння висловлювати власну думку в діловій сфері спілкування значно зріс. І чим раніше розпочнеться формування таких умінь, тим якіснішим буде мовленнєва

компетенція кожної особи в діловій комунікації.

Публіцистичний стиль обслуговує таку сферу людської діяльності, як політико-ідеологічні суспільні відносини. Функціонує він як в усній формі (ораторські виступи, репортажі, інформація на зборах тощо), так і в писемній (статті в журналах, газетах). Його завдання – подати певну змістовну інформацію, вплинути на емоції слухача (читача), викликати в нього певне ставлення до поданих фактів, подій.

У галузі словотворення розглядуваний стиль характеризується використанням слів із префіксами *a-*, *анти-*, *про-*, *нео-*, *квазі-*, *ультра-*. Серед іменників функціонують слова, які називають осіб за професією чи родом діяльності (будівельник, заочник, підприємець тощо). Стилістичне навантаження категорій роду, числа – одна із провідних рис публіцистичного стилю. Що стосується статистичних закономірностей, то дослідники вказують на частотність використання форм родового відмінка як диференціальну стильоутворюючу ознаку.

У початкових класах програма не передбачає елементарного ознайомлення з основними особливостями публіцистичного стилю, оскільки його подібність у мовностилістичному оформленні з художнім і діловим мовленням ускладнює процес сприймання та засвоєння провідних ознак цього стильового утворення. Однак використання вчителем вдало дібраних, цікавих, інформативних текстів з періодичної преси сприятиме закріпленню навичок стилістичного аналізу, розширенню світогляду, збагаченню індивідуального досвіду, практичному засвоєнню найуживаніших конструкцій з метою подальшого свідомого їх відтворення у мовленнєвій практиці.

Художній стиль виконує естетичну функцію й відповідно обслуговує естетичну сферу людської діяльності, використовуючись у художній літературі. Основна форма його існування – писемна. Мета художнього мовлення – не тільки передати зміст твору, а й створити яскраве образне уявлення про місце й час дії, зовнішність і внутрішній світ дійових осіб. Завдання художнього мовлення – емоційно вплинути на читача, викликати в нього почуття співпереживання з героями, що розв'язується особливою організацією художнього мовлення, використанням різноманітних засобів передавання естетичної інформації. Кожен із засобів виразності та емоційності своєрідно впливає на читача та інтерпретацію ним окремих місць твору. Сприймання художнього мовлення – один із видів естетичного пізнання світу, який має свої істотні особливості.

Розмовно-побутовий стиль використовується в побутовій, неофіційній сфері спілкування. Основна його форма існування – усно-розмовна, хоч іноді він зустрічається і в писемній формі (приватне листування). Загальними екстралінгвістичними ознаками, що формують цей стиль, є неофіційність і невимушеність спілкування, безпосередня участь комунікантів у розмові, невідповідність мовлення, автоматизм, переважна

усна діалогічна форма вияву.

На словотворчому рівні в усіх частинах мови функціонують суфікси й префікси, що надають мовленню експресивності й оцінності, розмовності. Морфологія цього стилю характеризується частотністю дієслів, особовими займенниками й частками. Присвійні прикметники, дієприкметникові й дієприслівникові форми зустрічаються дуже рідко. Серед відмінкових форм найчастіше використовуються родовий і місцевий відмінки [3, с. 56–59].

Отже, усне й писемне мовлення – це стилістично диференційовані різновиди мовленнєвої діяльності, що існують у монологічній і діалогічній формах. Функціонування мовних одиниць у них диктується метою, умовами та завданнями продукування. Поєднуючись відповідно до законів усної комунікації, лексеми, частини мови, синтаксичні одиниці утворюють специфічний продукт мовленнєвої діяльності, відмінний від писемної форми. Обидві форми мовлення є унормованими.

Список використаних джерел

1. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики: підручник / Ф. С. Бацевич. – К.: Видавничий центр «Академія», 2004. – 344 с.
2. Богуш А. М. Теорія і методика розвитку мовлення дітей раннього віку: Навч. посібник для студентів вищих навч. Закладів / А. М. Богуш. – К.: Видавничий дім «Слово», 2003. – 343 с.
3. Варзацька Л. О. Навчання мови та мовлення на основі тексту: посібник для вчителів / Л. О. Варзацька. – К.: Рад. шк., 1996. – 104 с.

Євген Скиба

АДАПТАЦІЙНІ ПРОБЛЕМИ ЗДОРОВ'Я СУЧАСНОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

Безсумнівно, що студентство, не залежне від часу й соціального стану завжди було й залишається однією з самих незахищених категорій населення, що переживає комплекс несприятливих організаційно-педагогічних, соціально гігієнічних і матеріально-побутових факторів [1, с. 41]. За даними всесвітньої організації охорони здоров'я, зниження стабільності в суспільстві й погіршення умов життя сприяє росту стресових ситуацій. Особливої уваги в цьому контексті заслуговує саме студентська молодь, що є не тільки основним джерелом поповнення трудових ресурсів суспільства, але й найбільше активною частиною суспільства [2, с. 208]. Отже, збереження й підтримка здоров'я студентської молоді в умовах сучасного життя є актуальною проблемою для ВНЗ, у тому числі й медичних. В останні роки в Україні, на тлі